

Overwegingen en uitdagingen betreffende Cyprus

René Smits

2013-03-27 16:59:46.0

update: 2013-03-27 17:07:31.0

René Smits

“Het meeste verontrustend is, dat de hoop dat de euro met succes door de schulden crisis wordt geloodst, stevig is aangetast door het adembenemende amateurisme van de leiders van de Eurozone in het geval van Cyprus.”

Zo eindigde het [redactioneel commentaar](#) in de Financial Times na een week van grillige uitdagingen met betrekking tot Cyprus. Na de eerste aankondiging van een ‘bail-out’ voor de eilandnatie, met een “belasting” (dat wil zeggen een heffing) van 6,75% op deposito’s tot € 100.000, kwamen de leiders van de Eurozone leiders hierop terug na een week van economische onrust in Cyprus, bilaterale onderhandelingen met Rusland en beleefde, maar luide protesten van Cyprioten.

Het tekort aan executieve daadkracht waaraan Europa in de [analyse van Nicolas Véron van Bruegel](#) laboreert, werd acuut zichtbaar en nog verergerd door het [interview](#) dat beginnend Eurogroepvoorzitter Jeroen Dijsselbloem gaf. Dit werd, ten onrechte zo bleek, begrepen als een oproep om de reddingsoperatie van Cyprus tot sjabloon voor toekomstige gevallen te maken.

Hij moest later terugkrabbelen met een korte [verklaring](#) van twee zinnen. Zoals sommige waarnemers hebben opgemerkt, zijn de ‘bail-in’ voorstellen voor gezamenlijke, EU-brede afwikkeling van failliete banken naar voren gehaald, van de geplande introductie in 2018 tot 2013. Hieronder zeven overwegingen na een week van krantenkoppen over Cyprus.

1. Een geopolitieke opmerking om te beginnen. Het zou verstandig zijn geweest als Cyprus tot de EU was toegelaten in onverdeelde staat. De beste kans voor het vinden van een duurzame oplossing tussen het Griekse en het Turkse deel van het eiland zou hebben bestaan als hereniging een voorwaarde voor toetreding was geweest. Niet aandringen op hereniging

voor toetreding tot de Unie vormde een gemiste kans. Cyprus is nu onderdeel van de Europese familie. Onze familiezorgen zouden zich ook moeten uitstrekken tot de Turkse bevolking in het noordelijke deel van het eiland, waarvan de taal wordt weergegeven op Cypriotische euromunten (die in het Grieks en Turks luiden).

2. Een soortgelijke gemiste kans is de afwikkeling van Cypriotische banken ruim voor een week durende koortsachtige noodsituatie. De verliezen op Griekse activa als gevolg van de 'Private Sector Involvement' die in het tweede Griekse reddingspakket werden overeengekomen, troffen Cyprus hard. Een lange tijd is verstreken zonder dat het kwam tot afwikkeling van Cypriotische banken die toen stevig werden getroffen.

3. Een derde gemiste kans betreft de opgeblazen Cypriotische financiële sector, vele malen groter dan de omvang van het BBP van deze lidstaat. Conform een vroege analyse van de crisis van [Adair Turner](#), voorzitter van de Britse Financial Services Authority, dat het grote verschil tussen de omvang van de financiële sector en de reële economie een van de factoren voor het ontstaan van de financiële crisis vormde, had inkrimping van de financiële sector moeten worden aangepakt.

Men zou verwachten dat het Europees Comité voor Systeemrisico's ([ESRB](#)) had gewaarschuwd voor de te grote financiële sector in Cyprus. Het economische succesmodel van Ierland had ook last van een te grote financiële sector en de sectoromvang is ook veel groter dan de reële economie in het Verenigd Koninkrijk en Nederland. Wanneer gaat de ESRB, die is opgericht om systeemrisico's in de EU te monitoren, waarschuwingen over dit onderwerp uitbrengen?

4. Een vierde gemiste kans was niet het aanpakken van de ernstige bezorgdheid over het witwassen van geld en de belastingontduiking in het Cypriotische banksysteem. Een Europese bankenunie moet ervoor zorgen dat het bancaire stelsel in het gehele eurogebied zo schoon mogelijk is.

5. Een vijfde overweging betreft kapitaalcontroles. Ze horen niet thuis in een muntunie, zoals [Guntram Wolff van Bruegel terecht stelt in de FT van 25 maart 2013](#). Tijdelijke kapitaalcontroles zijn misschien wel onvermijdelijk, in het licht van de situatie, maar ze ondermijnen het vertrouwen in de eenheidsmunt en zijn waarschijnlijk juridisch aanvechtbaar.

6. Een zesde overweging betreft de urgentie van uitvoerende en wetgevende maatregelen. We moeten de stap naar een Europese bankenunie sneller zetten en een EU-breed herstel- en afwikkelregime (recovery & resolution regime) voor banken naar voren halen. De onrust die wordt veroorzaakt door het oorspronkelijke plan om de kleine spaarders te raken betekent dat een in heel Europa geldend depositogarantiestelsel tot € 100.000 liever vandaag dan morgen moet worden gerealiseerd.

7. Ten slotte, hoewel er nog veel moet worden ontwikkeld en verbeterd (zie de punten 1-6), kan het pakket zoals uiteindelijk vastgesteld een nieuwe stap vormen in de aanpak van de crisis van de EMU. Vanuit een langere termijnperspectief bezien, zoals mijn collega hoogleraar in het EU-recht Ton Eijsbouts ons oproept te doen, kan de Cypriotische redding worden gezien als een volgende stap in de aarzelende, maar zekere weg naar het verhelpen van defecten van de muntunie in de richting van sterker en effectiever bestuur van Europa.

Bron: http://fd.nl/economie-politiek/columns/rene-smits/986056-1303/overwegingen-en-uitdagingen-betreffende-cyprus?s_cid=home:opinieteaser